

Zorggroep Multiversum: afdeling Knoop

Over deze fiche

Het betrekken van families en naastbetrokkenen¹ in de zorg voor patiënten is een essentieel onderdeel geworden van de geestelijke gezondheidszorg. Een opname in een psychiatrische afdeling roept bij familieleden vaak veel vragen op. Deze fiche heeft tot doel om enkele van deze vragen te beantwoorden. De onderwerpen zijn geïnspireerd door de familiereflex die bestaat uit volgende pijlers:

- **Bejegenen:** respectvol communiceren met families en een ondersteunende sfeer voor hen creëren.
- **Informereren:** families voorzien van relevante informatie.
- **Ondersteunen:** praktische en emotionele hulp bieden aan families.
- **Participeren:** actieve betrokkenheid van familie aanmoedigen bij besluitvorming en de ontwikkeling van het behandelprogramma van hun familielid.

Deze fiche dient als startpunt voor gesprekken over familiebetrokkenheid in de geestelijke gezondheidszorg.

De visie van de voorziening (Zorggroep Multiversum)

- Afdeling Knoop heeft 6 upgradebedden voor personen met een **interneringsstatuut en een verstandelijke beperking/dubbeldiagnose (psychiatrische kwetsbaarheid)**.
- Zorggroep Multiversum biedt een **duidelijk gestructureerd ortho-agogisch leefklimaat** met aandacht voor een behandeling op maat voor iedere cliënt. Samen met de cliënt en diens naasten wordt een **behandelplan** opgesteld. **Medicatie** wordt gezien als hulpmiddel om, indien nodig, de behandeling te ondersteunen. Een opname is een tijdelijke fase in het leven van een cliënt. Gedeelde zorg is hierbij cruciaal. De voorziening streeft hier dan ook naar intensieve samenwerking met andere partners.

De visie van de afdeling (Knoop)

- De afdeling schetst een algemeen beeld voor de familie tijdens de intake. Tijdens het eerste netwerkoverleg wordt toegelicht hoe de afdeling aan de slag gaat met de cliënt.

¹ De termen familie, naasten en naastbetrokkenen worden in deze fiche door elkaar gebruikt.

Geïnformeerd worden over de werking van de afdeling

- De afdeling heeft een **brochure** over de algemene werking van Knoop. Tijdens het intakegesprek wordt toegelicht hoe de afdeling werkt. Hier krijgt de context de brochure in kwestie mee over de afdeling, waarin er informatie staat die betrekking heeft tot de afdeling.
- Tijdens **netwerkoverleggen** krijgen naasten deze informatie aangeboden door het team. Wanneer er wijziging zijn in bijvoorbeeld medicatie of verandering van afdeling, dan worden de naasten **opgebeld** om hen hiervan op de hoogte te houden.

Geïnformeerd worden over het individueel traject van de cliënt

- De afdeling houdt steeds rekening met de **verwachtingen van de cliënt**. Ze toetst af wat de cliënt wil delen met diens naasten. De afdeling wil de context betrekken, en zet hier op in indien dit mogelijk is. Er wordt individueel per cliënt gekeken over welke informatie er kan meegedeeld worden aan de naastbetrokkenen.
- Meerderjarige cliënten kunnen de toestemming geven om contact op te nemen met het netwerk. Indien dit mogelijk is sluit de cliënt ook aan tijdens het gesprek.
- Er wordt gewerkt met **informed consent** formulieren (= **toestemmingsformulieren**) om verslagen door te sturen naar derden.
- Er volgt een netwerkoverleg na een diagnostische bespreking, waar de **diagnostische bespreking** dan ook wordt toegelicht, in welke mate mogelijk. De cliënt kan nog steeds aangeven wanneer deze niet wil dat iets wordt meegedeeld. De afdeling probeert er wel op in te zetten om zoveel mogelijk te delen. Vanaf het begin zet men in op een goede samenwerking met het netwerk.

Op bezoek gaan

- Je bent op dinsdag- en donderdagavond welkom tussen 18u00 en 19u45. Tijdens het weekend en feestdagen ben je welkom tussen 13u00 en 17u00.
- Er mag steeds contact opgenomen worden om een **aangepast bezoekmoment** te organiseren.
- Bezoek is welkom in de cafetaria of kan plaatsvinden op het domein zelf. De meeste bezoeken gaan door op de afdeling (leefgroep, kamer of tuin). Er is flexibiliteit in de bezoekenregeling, dit is afhankelijk van elk individu.
- Afhankelijk van de groepssamenstelling, kan er bekeken worden of **kinderen** op de afdeling zelf op bezoek kunnen komen. Indien kinderen door de drukte

niet op de afdeling op bezoek kunnen komen, kunnen ze in aparte lokalen terecht voor het bezoekmoment. Ze zijn flexibel in deze bezoekmomenten. Afhankelijk van de situatie kan er gekeken worden hoe vaak kinderen kunnen langskomen.

- Wanneer een cliënt veel nood heeft aan nabijheid, dan houdt de afdeling hier ook rekening mee door de familie of naasten bijvoorbeeld elke dag op bezoek te laten komen.
- Cliënten kunnen **op bezoek bij hun naaste(n)** in samenspraak met het team.

Participatiemogelijkheden

- **Vanaf de aanmelding** worden de **naastbetrokkenen van de cliënt actief betrokken**. Zij helpen met het uitklaren van de hulpvraag, blijven betrokken bij het uitwerken van het behandelplan en werken actief mee aan de re-integratie van de cliënt. **De hulpvraag wordt in dialoog bepaald met de cliënt en diens netwerk**. Op die manier kan de cliënt en het netwerk aangeven wat hen hindert en waar zij naar toe willen en kan de afdeling vanuit hun expertise kijken naar wat de mogelijkheden zijn.
- De cliënten en hun naasten worden mee **betrokken in de behandeling** door hen mee de behandeling te laten uitwerken. Ze worden mee betrokken in het opstellen van het therapieprogramma, hun vragen worden beantwoord tijdens de cliëntenbespreking, netwerkoverleg wordt samen voorbereid en ze zijn daar, zo veel als mogelijk, bij aanwezig.
- De afdeling zet in op het **toelichten van diagnoses**. Er kunnen meerdere overlegmomenten plaatsvinden zodat naasten voldoende geïnformeerd zijn. Op elk overleg komt ter sprake hoe de opname verloopt en hoe er kan ingezet worden op de thuissituatie.
- Tijdens **netwerkoverleggen** kunnen de naasten aangeven hoe ze staan tegenover het traject van de cliënt. Ze hebben veel inspraak tijdens die overlegmomenten en kunnen zaken in vraag stellen. De aanpak van het traject van de cliënt wordt ook steeds samen besproken.

Activiteiten die georganiseerd worden

- Het ziekenhuis organiseert **ouderavonden** rond bepaalde thema's. Dit kan bijvoorbeeld een informatiesessie zijn over een bepaalde problematiek.

Ondersteuning voor familie-/ naastbetrokkenen

- Wanneer de naastbetrokkenen nood hebben aan een gesprek of hun hart eens willen luchten, dan staan de werknemers open om apart het **gesprek** aan te gaan.

- Indien er zich een situatie voordoet op de afdeling met de cliënt, dan wordt de **familie opgebeld** en worden ze op de hoogte gehouden van de situatie. Daarna is er ook de mogelijkheid om hierover in gesprek te gaan met de afdeling.
- Er is een **'kwartiermaker'** (een speciale medewerker op de afdeling) die samen met de cliënt tijdens de opname op zoek gaat naar dagbesteding en het uitbreiden van het netwerk van de cliënt. Na de opname blijft deze persoon nog zes maanden betrokken om het netwerk verder te ondersteunen, en om de overgang naar de buitenwereld verder te zetten. Er worden bovendien **externe partners** gezocht om de begeleiding na de opname verder te zetten.

Aanspreekfiguur voor vragen of bedenkingen

- Bij vragen of opmerkingen kunnen de naastbetrokkenen steeds terecht bij het team, de zorginhoudelijke, de coördinator en de maatschappelijk werker. Er is ook een ombudsdienst waarbij u terecht kan. Je bent vrij om de afdeling op te bellen of een mail te sturen naar de afdeling. De cluster is dagelijks bereikbaar van 9 u tot 16.30 u. Buiten deze uren en tijdens het weekend of op feestdagen kan gebeld worden naar het onthaal van campus Amadeus: 03 440 68 50.
- Als je als familie of naaste vragen hebt, kan je die altijd voorleggen aan een **medewerker van de afdeling** waar je familielid verblijft. Er kan eventueel een gesprek geregeld worden met een **familievertrouwenspersoon**. Die werkt bij het Familieplatform Geestelijke Gezondheid en is er speciaal voor familieleden en naastbetrokkenen van cliënten. Die werkt als belangenbehartiger en bemiddelaar tussen familie en hulpverleners.
- Klachten kunnen worden gericht aan de **externe ombudspersoon** wanneer je het gevoel hebt dat je niet bij de afdeling terecht kan. De organisatie "OOGG" organiseert een onafhankelijke ombudsdienst voor alles wat te maken heeft met geestelijke gezondheid. Elke ombudspersoon is gelinkt aan een organisatie of voorziening waar hij/zij neutraal de ombudsfunctie opneemt. Zie <https://oogg.be/> voor meer informatie hierover.

Toekomstige ambities

- Er is een **werkgroep rond 'kinderen'** (o.a. aanpassing bezoekruimtes)
- Er komt **een focusgroep over familie ervaringsdeskundigheid**.
- Op dit moment wordt er ook een **boek** gemaakt rond de werking, praktische afspraken/zaken, welke therapieën gegeven worden ,